

"FLUGAN SOM GILLAR DINA ÖGON":

=====

Den här lilla artikeln ska inte handla om ögonflugor. Den flugfamiljen har fått sitt namn av att den har enormt förstörade ögon och heter med vetenskapligt namn Pipunculidae. Nej, flugorna som söker sig till våra ögon hör till familjen Drosophilidae, fruktflugor eller bananflugor.

Den 31 juli 1984 var jag på kvällsvandring i skogen här intill, då jag plötsligt lade märke till att några små flugor envist svävade framför mina glasögon. Jag lyckades ta ett par exx. i håven och det visade sig då vara hannar av Amiota (Phortica) variegata Fallén. Jag trodde då, att det var spegelbilden i glasögon som attraherat flugorna.

Den 7 september samma år hände samma sak i en lövträdsdunge intill min dåvarande bostad i Eskilstuna. Sedan dröjde det till 14 juli 1987, innan jag gjorde några säkra observationer på nytt. Peter Wärmling och jag befann oss med ett reportageteam från Radio Sörmland vid Linudden utanför Nyköping, då jag under förberedelserna för programmet råkade ut för ett par flugor, som sökte sig mot mina ögon. Den här gången var det fråga om hannar av två arter: den ena var Amiota variegata och den andra Amiota (s.str.) albilabris Roth, vilken är betydligt vackrare än variegata med sin svartglänsande mellankropp med två klart lysande vita prickar på sidorna. Den sistnämnda arten, A. albilabris har jag slutligen råkat ut för nu i sommar, den 15 juni, då den attackerade mig i blandskog nära min bostad.

Enligt tillgänglig litteratur har man observerat beteendet hos flera Amiota-arter, oftast variegata. Man tror att det är sökande efter svett som har

attraherat djuren, men själv känner jag mig tveksam till detta. Det har alltid varit hannar som uppvisat detta närgångna beteende och kan det då inte vara sökandet efter honor som får dem att dyka mot människors ögon eller glasögon, där de ser sin spegelbild? Fenomenet är inte precis behagligt att råka ut för, och åtminstone i Japan har man konstaterat, att flugorna överfört nematoder till människors tårkanaler. Om en sådan risk föreligger även hos oss vet jag inget om. Mina observationer tyder ju på att flugorna är rätt allmänna och flugornas beteende borde väl därför observerats även av allmänheten.

Ullmar Qvick

RAPPORT FRÅN EN KURSDAG:

Den 27 augusti 1988 var vädret helt underbart efter en period av täta regnskuror. Jag hade lovat att ställa upp för Friluftsförbundet i ämnet Insekter och tog cykeln till OK:s stuga utanför Eskilstuna. Där väntade åtta damer på att få veta mer om småkryp under en kursdag. Samtliga var Mulle- och Strövar-ledare och har alltså hand om ungar från förskoleåldern och uppåt i fritidssysselsättning med naturen som tema.

Dagens minus var att ingen arbetsprojektor fanns på plats, varför mina stordia inte gick att utnyttja. Den teoretiska genomgången blev därför ganska stressig och besvärlig. Men dagen gav också många plus. Vi kunde vara utomhus praktiskt taget hela tiden och insekterna ställde upp riktigt snällt för oss. Det första "häftiga" fyndet var ett kopulerande par av dykarbaggen Dytiscus marginalis L. i ett dike. Jag for ner i diket och höll på att fylla stövlarna med vatten i min iver. Ingen vattenhåv fanns med och jag tog dykarna i näven. Hannen hamnade i burk, men honan bet mig riktigt duktigt varför jag tvangs släppa henne. Sedan tjejerna studerat den imponerande skalbaggen bönade de för att släppa den tillbaka, med tanke på att de så brutalt åtskilda borde få förenas på nytt. Sagt och gjort, men hur det gick med fortsatt amour vet jag inte ...

Dagens andra spektakulära fynd gjorde senioren bland tjejerna, Ingrid. Det hon i hastigheten trott vara en trollslända visade sig vara den 35 mm (+ äggklämningsrör) stora svarta parasitstekeln Rhyssa persuasoria. Den for fram över en timmertrave, troligen på jakt efter larver av stora hornstekeln, Sirex gigas. Med hjälp av bilder i våra exkursionsböcker berättades en kuslig och dramatisk historia om Rhyssas infernaliskt skickliga sökande efter Sirex-larverna inne i stockarnas ved.

En fin dag. Du ställer väl också upp likadant för att sprida den entomologiska allmänbildningen! Det är inte lönsamt men kul intygar

Ullmar Qvick